HATÁRTALANUL!

Kiss Bálint Református Általános Iskola, Szentes

Útinapló

Magyar történelmi és kulturális kincsek nyomában, Horvátországban

2022. április 23-27.

HAT-19-01-0110

„A Zrínyi és a Rákóczi család közös útja a magyar történelemben, Baranyától az Adriáig”

április 23. vasárnap: Baranyai magyarok földjén I.

Kellemesen borongós időjárásban, de cseppet sem ilyen hangulatban vágtunk neki a horvátországi kalandnak. Meglepően csendes volt a busz, szinte a határig észrevehetetlen volt a társaság. Főleg a hangereje. Pakson megtekintettük a Tesco szaniterfelhozatalát, rendben találtuk, Gyorsan a határra értünk, ahol libasorban egyesével igazolványt egyik majd másik ablakon beadogatva gyalogosan keltünk át a határon. Hiába no, mostanság ilyenek az idők, amik errefelé járnak.

Az első megállónk Várdarócon volt, ahol egy életvidám nyugdíjas tanítóméni mesélt a bácskai magyarokról, az egykori iskoláról, s a falu hagyományairól. Megtudtuk, hogy bizony itt nem annyira jó kakasnak lenni, főleg, ha az illető valódi. Ugyanis farsang végén lehetséges egy jól irányzott kupánvágás. De ma védjük meg a bálnákat felkiáltással az állatvédők már csak gumírozott vagy plüss kakasnak engedélyezik a kólintás eljárásán való általesést. De az élmény így sem kevesebb. Nagy buli, igazi népi hepaj, szóval érdemes ide visszajönni akkor , amikor ez valódiban zajlik. Mohácson busót nézni, aztán átugrani ide meg kakasozni...

Mentünk is tovább s jött a Kopácsi-rét. Megtudtuk a nemzeti park különleges állatvilágának titkait. Mekkora a réti sas fesztávolsága, mi az az aranysakál, mennyit eszik a károkatona (ami nem is katona, hanem madár) és a rekordharcsa mérete. Kellemes napsütésben sétáltunk a vízivilág fapallós ösvényein és a gáton.

Következett Eszék, s egy séta a hangulatos régi városrészben, majd egy rácsodálkozás a folyópartról elénk táruló egykori várfallal dúsított kilátásra. Szép város, meg kell hagyni. Mi már azt is tudjuk mit keres a piros kis fityó a tankon. Legalábbis szoborügyileg. Jöhet a Yotube s a videó fico red car tank. Délszláv háborús mementó.

S ha már mementó - következett Kiskőszeg, ami igen messze esik Kőszegtől, hisz itt a horvát-szerb határon található. A partizánlány szobrától csodás kilátás tárult elénk a folyó két partján két országra pillantással. Itt maradtak ötágú csillagos szobrok, de valaki azért aktuálként szép nagy ukrán zászlót pingált a talapzatra. Ez van kérem.

Ekkora már kellően fáradtan, s a pihentségi szinttel ellentétes jelentős hangerővel érkeztünk a szállásra. Szobafoglalás, majd vacsora - pörkölt tésztával és savanyúsággal. Egy kis esti foci, kisebb pánik az alig térerő miatt, pakolás és már itt is a nap vége. Coming soon, mondjuk holnap...

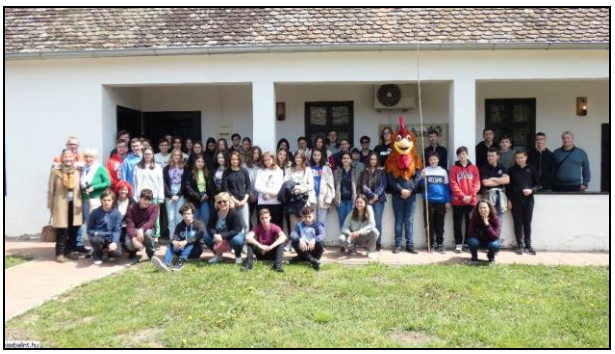

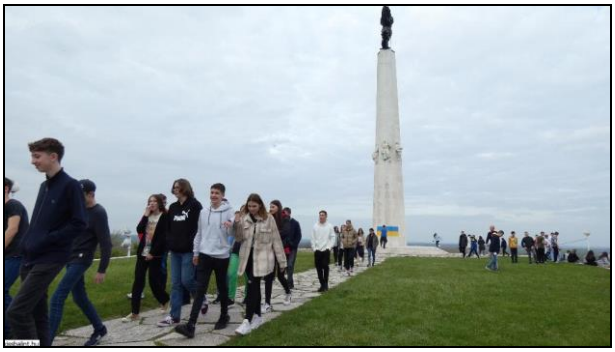

április 24. vasárnap: Baranyai magyarok földjén II.

Jó kis napra virradtunk. Bőséges reggeli (virsli, főtt tojás, sonka, lekvár, tea) után úticsomagot vételezve indultunk útra. Az első megállónk a délszláv háborúkban szomorú hírnevet szerzett Vukovár volt. Itt a kórház alagsorában berendezett háborús múzeumot néztük meg. Döbbenetes volt felidézni, hogy milyen körülmények között is végezték hősies munkájukat az akkori orvos személyzet tagjai.

Ezután a város víztornyához mentünk, ahol 190 lépcsőt legyőzve jutottunk a különleges módon a háború sérüléseinek egy részét meghagyó, más részeit jelző torony első szintjén rendezett kiállításra majd fémfolyosón a torony tetején kialakított lépcsőzetes kilátóba. Pazar kilátás Dunára és a sokat szenvedett, de szépen megújult városra. A busz ezután a Kaufland előtt landolt, ahol az úticsomagok kiosztása után a bolt nevéhez híven vásárlás vette kezdetét. Természetesen szigorúan matematika és szövegértés illetve idegen nyelvi kompetencia gyakorlása céljából. (mennyit is ér egy kuna, milyen csokit rejt a csomagolás vagy milyen ízesítésű a horvát nyelvű chips.)

Aztán nekiindultunk Horvátország északi részének legkeletibb nyúlványa felé, egész a szerb határig jutva. Jött Újlak városa, ahol elsőként a Kapisztrán Szent János ereklyéjét is rejtő templomba mentünk. Itt vasárnap lévén elénekeltük a Vezess Jézusunk éneket és közösen adtunk hálát az Úri Imádság elmondásával. Gyönyörű volt a panoráma, a túlparton már Szerbia, Bácskapalánk. Kissé cseperegni kezdett az eső, de ez sem vette kedvünket attól, hogy megnézzük az Újlaki kastélyt és a romokra mászva újra gyönyörködjünk a tájképben. Mivel fel sem vettük, az eső sem próbálkozott ekkor többet. A busz elindult, s vele együtt az eső is. Változatos volt. Az eső. A busz inkább már kétnaposan megszokott. De vissza az esőre, merthogy időnként szakadt, máskor meg csak nagyon esett. Jól is esett, merthogy mi a buszban néztük a változatos kavargó felhőket.

Aztán mivel újabb úticél jött, az eső udvariasan ahogy jött, el is ment. Mi is. De mi Ovcsarára, ahol fejet hajtottunk az ártatlanul lemészárolt horvát emberek (kórházban dolgozók, s az ott összegyűlt menekültek, akikkel a szerb csapatok végeztek orvul, megszegve ígéretüket idehurcolva őket a szem elől rejtett majorságba) emléke előtt. S az emberiség nem tanult ebből, bő húsz évvel az itteni események után ugyanez történik tőlünk keletre, ugyanolyan hamis ideológiába csomagolva irtják a civileket. Haladtunk tovább s a korábban türelmesen elhúzódó eső olyan felhőszakadást produkált, hogy út és táj nem maradt szárazon.

Majd mivel a mai utolsó célpontunk Szentlászló következett, kaptunk egy gyönyörű szivárványt, majd ismét hirtelen abbamaradó esőt. Gyorsan kiderülő ég alatt, vizes aszfalton álltunk büszkén a bátor magyar falu egykori lakói előtt fejet hajtva, akik templomuk porig rombolásával és életüket áldozva álltak ki a horvát hazafiak honvédő harcai mellett. A gonosz rendszer már a múlté, a templom pedig egykori pompájában épült újjá közös országhatárokon átívelő összefogással. Eszéken még meg kellett állnunk kipróbálni milyen is a hűtéstechnológia. Vagyis elmentünk fagyizni. Jelentem jó és finom. Mármint a fagyi. A hűtéssel meg nem is volt gond. Jött a vacsora rántott husi és rizs formátumban, majd egy kis közös játék. Lassan takarodó, pakolás, hisz holnap irány Zágráb, estére meg vár minket a tenger.

2022. április 23-27.

április 25. hétfő: Zágráb

Nem volt rövid az előző éjszaka. Tehát hosszú. Akadt, akinek kissé problémát okozott a számlap leolvasása. De mindenki aludt. Valamennyit. Amúgy is a mennyiség nehezen értelmezhető önmagában, csak egy szám. No de elég is ennyi filozófiai eszmefuttatásból - reggel mindenki ébredt. Valahogy. Az arcok gyűröttségét pedig reméljük nem őrzik mindenféle fototechnikai eszközök. Nem őrzik! (A szerk.)

Tehát, gyors reggeli után villámgyors bepakolás s a borongós időjárás kíséretében vágtunk neki a Zágráb felé vezető szakasznak. Délre már ott is voltunk.

Bejártuk az óváros sokféle zegét-zugát. A Káptalan-dombon kezdtük a székesegyházzal. Átsétáltunk a Felsővárosba, ahol a Jellasics-téren lehet találgatni, kinek a szobra is áll. Igen, ő az a bizonyos Petőfi által is megénekelt "gyáva futó" a szabadságharc idejéből. Nekünk ellen, a helyieknek nemzeti hős. Nézőpont kérdése, ugyebár.

A dombon felsétálva, sok-sok lépcsőn keresztül, a sikló mellett fellépdelve, fémtechnikai szobor, csodás panoráma és készülő osztályképek után értünk a Szent-Márk térre (nem Velence), ahol a gyönyörű pécsi Zsolnay majolikával díszített templom mellett áll a horvát Szábor, vagyis a parlament. Jött egy kis szabadidő, piacolás, étkek utcája meg egy kis fagyizás.

Majd újabb hosszú etap, ahol a délelőtt már Igabá által elővarázsolt logikai kockák összerakásával délután is jobban telt az idő. Alagutak, megálló a Dinári-hegység egyik pihenőjében, rácsodálkozás, hogy itt hideg van, majd újabb alagutak, Igabá prezentációja a gyűrt hegységek kialakulásáról, az Adria élővilágáról meg a hegyek faunájáról, s közben egy odavetett megjegyzés, aki figyel, hamarosan felbukkan majd a tenger. Na erre ki volt az első "észrevevő"? Hát persze, hogy az előbbi prezentáló...

Jó kis ereszkedés a tengerpartra, csodás panoráma, szép nyaralók, melyből kettő a mi lakunk lett két éjszakára. Kéretik a sajnálkozás mellőzése! A tenger a szállásoktól legalább 42 méterre van. De lehet, hogy csak 38-ra.

Persze a vacsora után (húsleves, milánói makaróni) után ki kellett sétálni, hosszas - legalább 50 lépést kitevő szinte már maratoni távot idéző sétával 2,5 perc alatt Annyi se volt! (A szerk.) a plázsra, ahol komoly fizikai kísérletek következtek. Tenger hőfok mérés, gravitációs és fajsúly kísérletek (egyszerűbben kavicsdobálás) s a gyönyörű lassan lenyugvó naplemente színeire való rácsodálkozás. Holnap a környék bejárása, s délután valami meglepi (ugye nem árulódott el...) Jó kis nap volt ez is.

április 26. kedd: Fiume-Tersatto

A svédasztalos reggeli után az első állomásunk a Fiuméhoz tartozó Tersatto volt. A Mária búcsújáró templomban kezdtünk. A templombelső, a kerengő és a kápolnák mind-mind önmagukban is különleges helyszínek. Rövid séta után pazar kilátással fogadott bennünket a Frangepánok féle Tersatóói vár. Ekkor még nem is sejtettük mi vár ránk a következőkben. Először csak egy hosszú és kellően meredek rámpaszerű járdaszakasz, majd a zarándokok lépcsője. A leírás szerint ez könnyű séta. Hát? Elöször 5-6 lépcső majd egy kis lapos rész, újra 5-6 lépcső ,s újra a lapos szakasz, s ebből nem is volt 60-70 szakasznál több. Leérve senki sem fázott. S belegondolni abba, hogy ezt a zarándokok felfelé, s sok esetben térdelve teszik meg. Na ez minden, csak nem könnyű séta.

Jött a korzó, Fiume történelmi belvárosa. Szinte bármerre fordultunk magyar emlékekbe ütköztünk. Kormányzói Palota, Tengerészeti Hatóság, Magyar Királyi Tengerhajózási Rt. székháza és magyar feliratú kikötői vasbólyák. Az idő nem volt rossz, tehát a már szinte nyárias melegben kellően elcsigázódtunk. Ezt növelte, hogy végül is már negyedik napja megyünk, s látunk újabb és újabb látnivalókat.

Kissé erőre kapva tettünk egy rövid sétát Abbáziában, a gyönyörű kertben, a Ferenc József féle szállodában (itt lakott telente udvartartásostul), s a sirályos kislány szobránál. Na itt indult a szabadidős sáv, s itt találkoztunk újra, miután letesztelődött a fagyis, a szuvenir és több más üzlet kínálata. Sőt még a tengervíz hőmérséklete is ellenőrizve lett. Lábilag néhányunk esetében. Maradjunk annyiban hüvöskés. (15 fok)

Útnak indultunk s a Krk szigeti kikötőben már várt is bennünket a hajó, s megtörtént a Kiss Bálintos tengerészkadétok behajózása. Az időjárás is kegyeibe fogadott bennünket, egyre másra tünedeztek el szégyenkezve a felhők, s bukkant ki egyre többször a nap. Elhajóztunk a híd alatt, megnéztük Tito egykori kedvenc hajóját, szép villákat, s mindezt a vízről. Jött a meglepetés is. Útitársul rövid időre két delfin is a hajó mellett játszadozott. Hihetetlen, de élmény volt. Hazafelé meg kellett még állnunk a Krk-i Konzumban. hogy holnapra legyen elég nasi és miegyéb, s jött a vacsora (húsleves, krumplipüré, sült csirkemell gombás mártással salátával). Pakolás, hisz holnap korai indulás, két rövid megálló, s este már a hazai ízek várnak majd mindannyiunkat. Szép kis nap volt ez is!

április 27. szerda: Varasd – Csáktornya

Utolsó nap. Semmiben sem jó utolsónak lenni. Igaz ez egy kirándulás esetében is. Ilyenkor már mindenkiben van egy adag szomorúság, hogy valami vége felé közeledünk. Korai ébresztő után bepakolás, igazolványellenőrzés (lesz ennek még folytatása. A szerk.), úticsomag vételezés (hát nem az igazi - mármint a csomag), s elindulás. Utolsó pillantás a tengerre, s jöttek a hegyek. S jött a Passuth regény módosított címe: Az Esőisten siratja - esetünkben nem Mexikót, hanem Horvátországot. Volt eső. Bőven. No meg alacsonyan szálló felhők. Szürke kilátás. Ne ez bennünket (eső)cseppet sem zavart! Merthogy most is a buszon ültünk akkor, amikor esett. S ez nekünk jól így esett! (Elnézést a szerző kissé túlteng képi zavarokbam. A szerk.).

Dél körül értünk Varasdra, s ott még kissé csepergő esőben indultunk neki a sétának, de az eső - s a társaság is alapjában véve - jól nevelt volt, így befejezte a kellemetlenkedést. Mármint az eső. A társasággal meg nem volt semmi gond, Az egykori horvát főváros rendelkezik egy szép Erdődy féle várkastéllyal, s egy rendkívül pazar barokk óvárossal. Különleges időutazás volt az ódon köveket járva egyszerre tapasztalni az elmúlt időszakok emlékeit, s az új idők kreatív ötleteit.

Szinte alig szálltunk vissza a buszra - merthogy nem csak Trabanton szállni élvezet (Most már ideje egy elbeszélgetésnek a szerzővel. A szerk.)- s már le is szálhattuunk, mert következett Csáktornya. A Zrinyiek egykori sasfészke volt a vár, természetesen a környéken is sok Zrinyi emlékkel (turul, emlékfa, szobor).

S az indulást követően már jött is a határ. Jött a határőr hölgy is - idővel - s az igazolványok összeszedése kapcsán csak akadt egy igazolvány, ami kézbe nem akadt. (Ebből elég! A szerk.), merthogy valahol meglapult. De! Nem következett dráma, mert a kis hamis - mármint az igazolvány - csak előbújt rejtekéből, s már vihették is társaival együtt szkennelésre I.dővel- írtam az előző mondatok egyikében. Hát az akadt itt a határon. Eltűnő idő, végtelennek tűnő idő, időóceán, s egyebek, merthogy bár busz előttünk egy darab sem volt, autók is alig, de valahogy ez a fránya szkenner nagyon belassult. Ez is egy tapasztalat volt határátlépés ügyileg. Alig egy óra múlva visszaérkezek a kis kártyák, s indulhattunk hazafelé.

Elsuhantunk a Balaton mellett. Volt aki észre is vette. Aztán a Kőrőshegyi-völgyhídon is átkeltünk. Itt is akadtak észlelők. És persze akadtak, akik ekkor már kütyübe merültek vagy az álomba. Az M0-ás meglepően gyorsan abszolválódott, s egyre közeledtünk a hazai tájakhoz. Csongrádon - miért kellett ezt eddig húzni Igabá?! - csak elhangzott a bűvős mondat: Mivel két osztály utazott, így holnap két órára nem kell reggel bejönni. Ez azért tetszett mindenkinek.

Jött a körforgalmak városa, a hazai pálya, s az utolsó ív után begördült a busz a parkolóhelyére, s a csapat minden tagja villámgyorsan megtalálta a hozzá tartozó hozzátartozóit, sőt még a bőröndöt is. Indulhatott az esti élménymesélés, vacsora. S bár nem beszéltünk össze, de szinte percre pontosan befutottak a hetedikesek is az erdélyi útjukról hazatérve. Hiába no, ilyen a Kiss Bálint féle szervezés! Köszönjük mindenkinek a segítségét, a sofőrünk Gyuri bácsi biztonságos vezetését, az idegenvezetőnk közreműködését, a kollégáim segítségét, türelmét, odafigyelését.

Jó kis út volt! Ugye, hogy jó volt Kiss Bálintosnak lenni! Kisérő tanárok: Ádám Olga, Karikó-Tóth Tibor, Karikó-Tóthné Puskás Gabriella, Niethammer Zoltán, Repa Aranka.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR Alap